

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки і торгівлі

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента

ЕКОНОМЕТРИКА

підготовки бакалавра
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальності 051 Економіка
освітньо-професійної програми Аналітична економіка

Силабус освітнього компонента ЕКОНОМЕТРИКА підготовки бакалавра у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, за освітньо-професійною програмою Аналітична економіка

Розробник: Бегун С.І., доцент кафедри економіки і торгівлі, кандидат економічних наук, доцент

Силабус погоджено:
Гарант ОПП
Аналітична економіка

Алла СУР'ЯК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні економіки і торгівлі
Протокол №1 від 28.08.2024 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	05 Соціальні та поведінкові науки 051 Економіка Аналітична економіка Перший (Бакалаврський)	Нормативний
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 2 (2024-2025)
		Семестр 4
		Лекції 34 годин
		Практичні (семінарські) 34 год
		Лабораторні
ІНДЗ: є		Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 44 годин
		Консультації 8 годин
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	Українська	
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1438	

II. Інформація про викладача

ПІБ – Бегун Світлана Іванівна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри економіки і торгівлі,

Контактна інформація викладача:

Телефон 0662477740

Електронна пошта: Begun.Svitlana@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Економетрика» належить до переліку нормативних освітніх компонентів за освітнім ступенем «Бакалавр». Предметом вивчення навчальної дисципліни є кількісне оцінювання залежностей між економічними показниками деякого економічного об'єкту (процесу), розробка економетричних моделей та їх використання у дослідженні й управлінні економічними системами

2. Пререквізити і постреквізити освітнього компонента

Пререквізити: освітні компоненти: «Статистика», «Економіко-математичні методи і моделі».

Постреквізити: освітні компоненти: «Аналіз господарської діяльності», «Прогнозування соціально-економічних процесів».

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – вивчення методів оцінювання параметрів залежностей, які характеризують кількісні взаємозв'язки між економічними показниками, а також використання економетричних моделей в економічних дослідженнях, у практиці управління економічними процесами на різних ієрархічних рівнях національної економіки.

Завдання освітнього компонента: вивчення основних понять, ідей, систем і інструментарію економетрії; набуття практичних навичок конструювання та дослідження економетричних моделей; формування нового економіко-математичного мислення, спрямованого на підготовку фахівців-економістів нової формації.

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетенції

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
 ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетенції

СК6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК9. Здатність прогнозувати на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей соціально-економічні процеси.

Програмні результати навчання

ПРН 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

5. Структура навчальної дисципліни

	Усього	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Консультації	*Форма контролю / Бали**
Змістовий модуль 1. Загальні поняття і засади економетричного моделювання						
Тема 1. Вступ до економетрики	16	4	4	7	1	О,Т,П,Р/5
Тема 2. Математичне моделювання як метод наукового пізнання економічних явищ і процесів	20	6	6	7	1	О,Т,РЗ/ 5
Тема 3. Загальна парна лінійна економетрична модель	22	6	6	8	2	О,Т,РЗ/ 5
Разом за модулем 1	58	16	16	22	4	15
Змістовий модуль 2. Інтерпретація та використання економетричних моделей						
Тема 4. Множинна лінійна модель	21	6	6	7	2	О,Т,РЗ/ 5
Тема 5. Мультиколінеарність	20	6	6	7	1	О,Т,РЗ/ 5
Тема 6. Гетероскедастичність	21	6	6	8	1	О,Т,РЗ/ 5
Разом за модулем 2	62	18	18	22	4	15
Види підсумкових робіт:						
Модульна контрольна робота 1						30
Модульна контрольна робота 2						30
ІНДЗ1						5
ІНДЗ2						5
Всього годин / Балів	120	34	34	44	8	100

Методи контролю*: Т – тести, РЗ – розв'язування задач, ІНДЗ – індивідуальне завдання, МКР – модульна контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, О – опитування

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти (СРЗО) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем освіти самостійно під методичним керівництвом викладача.

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено вивчення лекційного матеріалу, робота з вивчення рекомендованої літератури, вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовка до практичних занять, тестування, контрольна перевірка кожним здобувачем освіти особистих знань за питаннями для самоконтролю,

розрахункові індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ): передбачається дві розрахунково-аналітичні письмові роботи з тем: ІНДЗ1: Т.4. Множинна лінійна модель - побудувати лінійну двофакторну модель залежності балансового прибутку від відповідних факторів (за допомогою Excel); ІНДЗ2: Т.5,6 – Проаналізувати наявність мультиколінеарності та гетероскедастичності (за допомогою Excel). Критерії оцінювання: кожне ІНДЗ оцінюється в 8 балів.

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані; не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи здобувачів проводяться викладачем згідно встановленого графіку.

Питання та завдання для самостійної роботи визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в електронному курсі у веб-середовищі системи управління навчанням Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1438>

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти. Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення навчальної дисципліни. Про відсутність з поважних здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<https://tinyurl.com/2244x29u>).

Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом навчальної дисципліни.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт: опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів; публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали; - підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів; – перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів; – подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

Політика щодо академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Виконані завдання здобувачем освіти мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями.

Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Неухильне дотримання Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки (<http://surl.li/aagxg>).

V. Підсумковий контроль

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється з урахуванням результатів модульних контрольних робіт без складання екзамену, якщо здобувач вищої освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компонента, і набрав при цьому не менше 75 балів. Така оцінка виставляється та заноситься до екзаменаційної відомості й індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти у день проведення екзамену за умови його обов'язкової присутності. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки за результатами поточного оцінювання та модульних контрольних робіт, або за бажанням підвищити рейтинг (згідно силабусу освітнього компонента) здобувач вищої освіти складає екзамен у формі тестового контролю. При цьому на екзамен виноситься 60 балів, а бали, набрані за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Модульний та підсумковий контроль проводиться у формі комп'ютерного тестування у системі згідно затвердженого розкладу. База тестування містить 273 тестових завдання з 9 тем. Екзаменаційний білет містить 30 тестових запитань з однією правильною відповіддю. Кожне запитання оцінюється в 2 бали. Максимальна оцінка 60 балів. Тестові запитання складено відповідно до програми курсу. Тестові запитання визначені відповідними темами освітнього компонента та містяться в електронному курсі у веб-середовищі системи управління навчанням Moodle: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1438>

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком освітнього процесу.

Порядок організації поточного та підсумкового контролю знань здобувачів освіти регламентується Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://tinyurl.com/2m4myzdh>).

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Бегун С. І. Економетрика: електронний курс навчальної дисципліни. Рекомендовано науково-методичною радою університету до використання у навчальному процесі. Сертифікат №021021-17 Протокол № 2 від 20.10.2021р. URL: <https://moodle.vnu.edu.ua/course/view.php?id=1438> (Затверджено науково-методичною радою, протокол №2 від 20.10.2021 р.)
2. Боднар Р. Д., Слейко В. І., Демчишин М. Я. Економетричний аналіз діяльності підприємств. Навч. посібник. Львів: Вид-во Навчальна книга Богдан, 2019. 368 с.
3. Диха М.В., Мороз В.С. Економетрія. Навчальний посібник. Київ: ЦНЛ, 2019. 206 с.
4. Рязанцева В. В. Економетрія. Моделювання макроекономічних процесів: навч. посіб.

Київ : КНТЕУ, 2018. 388 с. Доля Т. В. Економетрія: навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2010. 171 с.

5. Економетрика : Підручник / [О. І. Черняк, О. В. Комашко, А. В. Ставицький, О. В. Баженова] За ред. О. І. Черняка. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2010. 359 с.

6. Кузьмичов А. І. Економетрія. Моделювання засобами MS Excel: навч. посібник. Київ: ЦНЛ, 2011. 214 с.

7. Прикладна економетрика : навч. посіб. : у двох частинах. Частина 1 : [Електронне видання] / Л. С. Гур'янова, Т. С. Клебанова, С. В. Прокопович та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 235 с.

8. Jeffrey M. Wooldridge. Introductory Econometrics. A modern Approach. 5th Edition. 2012. 910 p. URL: http://economics.ut.ac.ir/documents/3030266/14100645/Jeffrey_M._Wooldridge_Introductory_Econometrics_A_Modern_Approach_2012.p

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

3. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

4. Державна служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки.

URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>

6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.

7. Статистичний комітет ООН. URL: <http://unstats.un.org/>

8. Міжнародний інститут статистики. URL: <http://isi.cbs.nl/>

9. Міністерство економіки України. URL: www.me.gov.ua